

Asia: VN/4818/2024

Lausuntopyyntö; luonnos hallituksen esitykseksi pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laiksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Verohallinto kannattaa ehdotusta. Pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmän ja verotusmenettelyä koskevan sääntelyn uudistaminen edistää yhdenmukaista tapaa käyttää pankki- ja maksutilien saldo ja tilitapahtumatietoja verotuksessa.

Verohallinto ehdottaa seuraavia teknisiä muutoksia lakiehdotukseen. Lausunnolla olevassa ehdotuksessa uudeksi verotusmenettelystä annetun lain 18 a §:ksi on ensimmäisessä virkkeessä virhe ”Pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä annetun lain (571/2019) 1 a §:ssä mukaisten toimijoiden on...”. Ehdotettu viittaus pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmään tulisi olla muodossa ”... 1 a §:n mukaisten...”. Ehdotetussa säännöksessä on myös viitattu pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmään lisättäväksi ehdotettuihin 17 a ja c §:iin. Nämä säännökset eivät kuitenkaan sisällä niitä tietoja, jotka Verohallinnolla olisi verotusmenettelystä annetun lain nojalla oikeus saada. Säännöstä tulisi tarkentaa koskemaan esimerkiksi 17 a – d §:ää tai 17 b ja d §:ää.

Järjestelmän jatkokehitykseen Verohallinto ehdottaa seuraavaa:

Ehdotuksen mukainen sääntely koskee Verohallinnon mahdollisuutta hyödyntää pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmää sekä saldo- ja tilitapahtumatietoja verotusmenettelystä annetun lain ja oma-aloitteisten verojen verotusmenettelylain soveltamisen piirissä olevissa menettelytilanteissa. Tämä tarkoittaa, että Verohallinto ei voi hyödyntää pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmää mm. veronkantolain (11/2018) mukaisissa verojen ja maksujen palauttamisen menettelyissä. Nykyinen veronpalautusmenettely, jossa palautus maksetaan veronkantolain 30 §:n 2 momentin mukaisesti verovelvollisen ilmoittamalle pankkitilille aiheuttaa riskin siitä, että palautusmenettelyä käytetään väärin. Väärinkäytös voi liittyä esimerkiksi verovelvollisen

identiteetin väärinkäyttöön, jossa tilinu-mero ilmoitetaan vilpillisesti väärin toisen nimissä ja ohjataan petollisesti jonkun toisen pankkitilille taikka tilanteeseen, jossa palautusjärjestelmää käytetään rahanpesun väli-neenä. Väärinkäytösten lisäksi on myös tilanteita, joissa veronpalautusta ei voida maksaa pankkitilille koska Verohallinnolla ei ole tiedossa verovelvollisen pankkiyhteystietoja. Näissä tilanteissa joudutaan käyttämään muita menettelyitä.

Verohallinto ehdottaa, että pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmän käyttö mahdollistettaisiin jatkossa myös verojen ja maksujen palauttamisen menettelyssä. Käytännössä tämä edellyttäisi veronkantolain uudistamista siten veronpalautus maksettaisiin vain sellaiselle pankkitilille, jonka tilinomistaja verovelvollinen on tai tilille, johon verovelvollisella on käyttöoikeus. Tämän lisäksi Verohallinnolla olisi mahdollisuus tarkistaa pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä Verohallinnolle ilmoitettujen tilien omistajat ja käyttöoikeudet sekä tarvittaessa selvittää verovelvollisen pankkiyhteystiedot. Tällä menettelyllä ehkäistäisiin verojen ja maksujen palauttamiseen liittyviä väärinkäytöksiä ja verotuksen menettelyiden hyödyntämistä rahanpesussa. Menettely vähentäisi myös jonkin verran veron palauttamisen menettelyiden edellyttämää henkilötyötä.

Verohallinto ehdottaa myös, että pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmää kehitettäisiin siten, että Verohallinto voisi tehokkaammin täyttää hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla (2011/16/EU) annetun direktiivin tehokkaan täytäntöönpanovaatimusten edellyttämät hallinnolliset menettelyt sen varmistamiseksi, että finanssilaitosten noudat-tavat huolellisuus- ja raportointivelvoitteita. Direktiivin 22 artiklan 1 a kohdan mukaisesti Suomen pitää varmistaa se, että veroviranomaisilla on pääsy Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/849 13, 30, 31, 32 a ja 40 artiklassa tarkoitettuihin mekanismeihin, menettelyihin, asiakirjoihin ja tietoihin. Sääntelyn tarkoituksena on osaltaan varmistaa se, että jäsenvaltiot voivat toteuttaa finanssitilitietojen laadun tietojenvaihdossa ja ehkäistä mm. asiakkaan tuntemista koskevien velvoitteiden laiminlyöntiä ja osaltaan torjua rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskiä. Finanssilaitosten huolellisuus- ja raportointivelvoitteen tehokas valvonta edellyttäisi, että Verohallinto saisi tässä tarkoituksessa pääsyn tietyn finanssilaitoksen kaikkien tilien omistajatietoihin. Nykyisessä lainsäädännössä ei ole säännöksiä tästä ja Verohallinnon käsitys on, että tällainen me-nettely ei olisi teknisesti mahdollista tällä hetkellä, minkä vuoksi valvontaa varten tarvittavia tietoja on pyydettävä VML 23 §:n mukaisen tarkastuksen yhteydessä finanssilaitoksilta itseltään.

Konow von Taito
Verohallinto